

REPOROD

www.sindikat-preporod.hr

**Riječ
predsjednika**

Rastakanje

Dvije situacije s pregovora, prva iz lipnja a druga iz listopada, ukazuju na promjenu odnosa vlasti našim sindikatima. Dogovoru su partnerskih strana, dosad uvijek prethodili kraći ili duži pregovori, garnirani, manjim ili većim pritiskom. Ugovoreno bi se povezivalo s umijećem pregovarača ali i prosvjedima i štrajkovima koji bi uslijedili nakon što je razmjena argumenata zapala u čorokak. U cijeloj priči oko pregovora sudjelovalo bi i samo članstvo koje bi prosvjedovalo ili štrajkalo ili radilo i jedno i drugo. Tako je bilo odvajkada, parafrasirajmo Balaševića, *princip je ostao isti, sve su ostalo nijanse*.

Do preokreta u višedesetljetnoj praksi došlo je iznenada. Za vrijeme štrajka školskih sindikata 2019. godine, „ničim izazvan”, tako je to tada izgledalo, Andrej Plenković je rekao da su Oni odlučili svim radnicima u javnim i državnim službama dati Ono što su štrajkom zahtijevala tri školska sindikata. Ovim se potezom, s jedne strane, gušilo sam štrajk, dok se, s druge strane, slala poruka o tome da je isplativije stajati po strani i s rogatim se ne bosti. No, ovo je bio tek početak. Sve je završilo kako je završilo. Na kraju su svi bili zadovoljni, premjer jer je okončan dugotrajan štrajk prije predsedanja Hrvatske Unijom, sindikati jer im se isplatilo držanje po strani od štrajka, školski sindikati jer su dobili više nego su tražili.

Bez obzira na to je li do dogovora došlo nakon iscrpljujućih pregovora, kao što je to bio slučaj s TKU-om, ili bi se sve dogovorilo na jednom sastanku, *modus operandi* je ostajao isti. Nakon što se dvije strane nikako ne uspiju dogovoriti, kao u antičkoj tragediji, *deus ex machina* ili premjer, pred sindikate dolazi s ponudom koja se ne odbija. Suprotstavljenih bi stajališta u hipu nestalo i preostalo je tek izaći pred kamere i međusobno se ishvaliti, premjer sindikate za uvidavnost, a oni njega radi spremnosti na rješavanje problema kroz dijalog.

Korak dalje od ove prakse otišlo se ljetos kada je, za vrijeme tenzija između Vlade i zdravstvenih sindikata i štrajka u pravosuđu, premjer iznenada pozvao sindikate i dao im do znanja kako su Oni, opet Oni, odlučili da „privremenim dodatkom” svima povećaju plaće. Čak su Oni odlučili da povećanje bude selektivno, odnosno da oni s najmanjim plaćama prođu najbolje, i za taj su se pristup odlučili jer su, baš tako je rečeno, znali da se sindikati tomu ne mogu protiviti. Na moju primjedbu da se ovime sindikate dovodi pred svršen čin, odgovoren je da Oni, opet Oni, razumiju našu situaciju i da su Oni svoj prijedlog spremni sindikatima ponuditi na izjašnjavanje i potpisivanje te će tako Njihovo postati i Naše. Na kraju je, uz uzajamne panegirike, tako i bilo.

Da nikakve dvojbe ne bi bilo oko toga radi li se samo o spletu čudnih okolnosti, ovih se dana pobrinuo Marićev nasljednik Marko Primorac. Kad je već izgledalo da je sastanak gotov i da će se dvije strane razići bez dogovora, on je imao potrebu dodati da su Oni, opet Oni, ukoliko to sindikatima nešto znači, spremni prema van stvar tako komunicirati na način da njihova ponuda bude povećanje osnovice od 1 posto pa da se kroz pregovore dođe do 3 posto koliko su Oni, opet Oni, ponudili na početku sastanka. Sindikatima je, umjesto pregovora, otvoreno ponuđen njihov surrogat.

Nad promijenjenim odnosom vlasti prema pregovorima, sindikati bi se trebali itekako zamisliti. Dobar dio članstva je bezvoljan i nespreman na akciju. Malodušni će se voditi onom kako se poklonjenom konju ne gleda u zube. U situaciji kada se briselska administracija odlučila novac tiskati nemilice, a što omogućava vladama privid stalnog porasta plaća iako se cijena rada, zahvaljujući inflaciji te nedostatnim i zakašnjelim povišicama, stalno smanjuje, sve će se teže i teže vratiti pravi smisao kolektivnim pregovorima. Rastakanje sindikata nije nekakav futuristički projekt. Ono je na djelu. Zato pamet u glavu jer, nakon što je vrag odnio šalu, isti bi mogao vrlo brzo doći i po svoje.

ODRŽANA DVA SASTANKA PREGOVARAČKIH ODBORA JAVNIH SLUŽBI

Kasne pregovori i povišica

Na razini ove godine, kad bismo ispregovarali rast osnovice za na primjer 5 posto, uza sve tri povišice, nominalni bi rast iznosio 11 posto, dok bi stvarni rast plaća bio na razini inflacije i iznosio 6,6 posto. Ključna je dvojba ovih pregovora hoćemo li se mi zadovoljiti s hvatanjem priključka osnovice s inflacijom ili ćemo si postaviti ambiciozniji cilj – istaknuo je Željko Stipić

Prvi sastanak

Ministri Ivan Malenica, Marin Piletić i Marko Primorac sa suradnicima započeli su 28. rujna u Ministarstvu rada s predstavnicima sindikata javnih službi pregovore o ugovaranju Dodatka III. Temeljnom kolektivnom ugovoru. U uvodnom obraćanju Marin Piletić, ministar rada, optimistično je najavio pregovore podsjećajući na važnost posla koji počinjemo. U njegovu uvodu nije nedostajalo optimizma jer je, kako je rekao, „krećemo u dobroj vjeri“.

Marko Primorac, ministar finansija, bio je opširniji. Najavio je prezentaciju o financijskim pokazateljima koju „ne bismo trebali jedni drugima osporavati“. Više je puta naglasio da „plaće moraju rasti“ i da se to treba odnositi „posebno na one najniže“. Njemu nije sporno da „moramo loviti korak s privatnim sektorom“, jer posao u javnoj službi mora biti „atraktivniji“. Svoje je izlaganje Primorac završio podsjećanjem na Privremeni dodatak i povećanje plaća koje je iz njega proisteklo a za što u proračunu nedostaje oko 200 milijuna eura.

Treći se od ministara, Ivan Malenica, na svoje kolege nadovezao tako što je istaknuo povezanost ovih

pregovora i učinaka novog Zakona o plaćama. Od njega smo čuli i da se ozbiljno radi kako na Zakonu tako i na koeficijentima i da će se uvećanje plaće, koje će uslijediti kao posljedica novih koeficijenata, dogoditi već početkom iduće godine. Iz njegova izlaganja još vrijedi izdvojiti da će se i na Zakonu i na uredbama raditi u uskoj suradnji sa sindikatima.

Sanja Šprem, koordinatorica sindikalne strane, na obraćanju ministara odgovorila je podsjećanjem na to kako radna skupina koja se trebala pozabaviti analizom nikada nije formirana i da se sad pred sindikate izlazi s jednostranom analizom. Od koordinatorice smo još čuli koja su sindikalna očekivanja od pregovora, od usklađivanja sa TKU-om, preko povećanja osnovice, do ugovaranja iznosa za božićnicu, regres, „jubilarku“ i dara za djecu. Ovime je uvodni dio završio i krenulo se s prezentacijom.

Nakon prezentacije riječ je dobio Matija Kroflin iz Sindikata znanosti koji se nije, zato jer se radi o previše podataka i analizi samo jedne pregovaračke strane, želio osvrati na samu prezentaciju, već je odmah drugu stranu upoznao s prethodno

usuglašenim zahtjevom sindikata. Zahtjev se temelji na najavi da će minimalna plaća u 2024. rasti 14,7 posto i da bi, zbog očuvanja uspostavljenih odnosa među plaćama u javnim službama, povećanje osnovice trebalo iznositi između 14 posto i 15 posto. Piletić je na zahtjev sindikata o povećanju osnovice uzvratio konstatacijom da on njima izgleda „nerealan“ i da je neprihvatljivo pozivanje na povećanje minimalne plaće jer visina povećanja „službeno još nije utvrđena“.

U nastavku sastanka od Nade Lovrić iz Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama čuli smo da je za ove pregovore jako važan podatak iz prezentacije prema kojem su najmanje rasle plaće u obrazovanju. Sanja Šprem je dodata da su sindikati očekivali kako će se povećanje osnovice osjetiti već na rujanskoj plaći. Da se ova kva analiza i očekivala, rekao je Željko Stipić, te je naglasio da je analiza pristrana i da bi ona prije mogla služiti kao podloga za pregovore o smanjenju nego povećanju plaće, jer su sindikalni izračuni drugačiji. Prema njima, u odnosu na analizu Vlade, „mi od 2016 do

2021. rastemo manje nego je prikazano i od 2021. do 2023. padamo više nego što se prikazuje". Još je dodao da su radnici i oni koji štene gubitnici svake inflacije, a da su banke i država uviđek najveći dobitnici, te da bi višak novca u proračunu trebalo usmjeriti prema gubitnicima. Stipić je zaključio da zahtjev sindikata ne samo da treba prihvati, nego on mora biti u cijelosti realiziran do 1. siječnja jer nam slijede izbori i praktično ono što sindikati sada izbore odnositi će se na cijelu iduću godinu: „Ono što ste nam dužni, vratite nam, bez ikakvih odgoda".

Drugi sastanak

Ministarstveni trojac s prvog sastanka, Marko Primorac, Marin Piletić i Ivan Malenica, u društvu nekolicine državnih tajnika i dužnosnika i predstavnici 11 sindikata, na drugom su sastanku pregovaračkih odbora, održanom 9. listopada, pokušali približiti stajališta dviju strana s prvog sastanka. Sastanak su

koordinirali ministar Marin Piletić i Željko Stipić iz Preporoda.

Iz uvodnog izlaganja predstavnika Preporoda vrijedi izdvojiti osvrt na analizu o finansijskim pokazateljima koju je Vlada na prošlom sastanku prezentirala sindikatima. Analiza je vrijedna, ali većim dijelom neiskoristiva za sadržaj ovih pregovora jer se odnosi na period 2016. do 2023., a ne i na razdoblje od 2009. do 2016., kada je, zbog kumulativne inflacije od 14 posto, značajno smanjena cijena rada u javnom sektoru. Osim toga u analizi se prednost daje nominalnom umjesto realnom rastu plaće. Također, nigdje se ne spominje stvaran rast troškova života koji značajno premašuje inflaciju, zaključio je Stipić i dodao da članstvo sindikatima sve češće prebacuje neambicioznost, jer se pregovori svode samo na hvatanja priključka cijene rada i inflacije.

- Na razini ove godine, kad bismo ispregovarali rast osnovice za primjer 5 posto, uza sve tri povišice, nominalni bi rast izno-

sio 11 posto, dok bi stvarni rast plaća bio na razini inflacije i iznosio 6,6 posto. Ključna je dvojba ovih pregovora hoćemo li se mi zadovoljiti hvatanjem priključka osnovice s inflacijom ili ćemo si postaviti ambiciozni cilj – zaključio je Stipić.

Ministar je Primorac pred sindikate izašao s ponudom Vlade. Vlada predlaže porast osnovice za 3 posto, porast božićnice s 232 eura na 300 eura i isplatu uskrsnice u iznosu od 70 eura. Na ministra Filipovića nadovezao se Dražen Opalić, ravnatelj Uprave za rad u Ministarstvu rada, izjavom da će se prvi „draft“ novih koeficijenata sindikatima prezentirati za dva tjedna i da će svim radnicima, temeljem novih koeficijenata, plaće rasti između 7 i 20 posto, što će radnici osjetiti već na plaći za veljaču.

Na pitanje Vilima Ribića iz Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja postoji li na strani Vlade volja da se iznos mase plaće (500 milijuna eura za plaće u javnim službama), kao i

odgovarajuća sigurnosna jamstva ugrade u Sporazum, odgovoreno je da ovo neće predstavljati problem.

Ministar Malenica je istaknuo kako će posljedica primjene novog Zakona o plaćama biti rast plaća svima, ali će plaće nekome rasti manje a nekome više. Razgovori sa sindikatima o novim koeficijentima kreću naskoro – dodao je Malenica. Ministar Primorac rekao je, javljajući se ponovno za riječ, da će dodatnih 900 milijuna eura, kroz povećanje osnovice i koeficijenata, biti izdvojeno, na godišnjoj razini, samo za plaće u državnim i javnim službama.

Na Ribićevu pitanje postoji li kod Vlade spremnost da se ugradи odredba prema kojoj će, u slučaju izostanka najavljenog povećanja koeficijenata, automatski doći do povećanje osnovice za 15 posto, odgovoreno je kako ovo ne bi trebalo predstavljati problem jer se ova Vlada i do sada držala dogovorenog sa sindikatima.

U pokušaju rezimiranja onoga što se dotad čulo na sastanku, Stipić je rekao da sindikati očekuju značajniji rast osnovice od ponuđenog, da oni zahtijevaju da iznos uskrsnice bude izjednačen s iznosom božićnice i da sindikati, vezano uz predviđenu masu plaća, očekuju od predstavnika Vlade odgovor na pitanje kako je moguće da se za 70-ak tisuća radnika u državnim službama predviđa rast mase za 350 milijuna eura, a za 180 tisuća radnika u javnim službama samo 500 milijuna eura. Stipić je Piletić odgovorio da Vladi nije prihvatljivo izjednačavanje u visini božićnice i uskrsnice. Na njega se nadovezao Opalić koji je rekao da bi se isplatom uskrsnice u iznosu od 300 eura izšlo izvan iznosa neoporezive isplate. Na više puta spomenutu argument Vlade kako povećanjem osnovice rastu postojeće razlike u plaćama, Matija Kroflić je odgovorio kako ovo nije točno jer su koeficijenti, a ne osnovica, ti koji generiraju razlike u plaćama.

Milan Novačić

ODUSTALO SE OD NOVOG ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA

Izmjene i dopune umjesto novog zakona

Dobro je da se stalo na kraj dugotrajnoj „petljani” oko donošenja posve novog Zakona o odgoju i obrazovanju. Još je Tomislav Paljak, bivši državni tajnik, započeo sa svojom ekipom posao oko izrade novog temeljnog školskog propisa. Poslije brojnih najava o roku kada će novi zakon ugledati svjetlo dana, bez svjetala reflektora i kamere, ovih je dana objelodaneno kako se umjesto s cjevitim novim zakonom ide s još jednim izmjenama i dopunama.

Ma koliko će se to nekima učiniti čudno, a nekima i neodgovorno, donesena je razumna, iako prilično zakašnjela, odluka. Je li razlog ovoj promjeni što se napokon uvidjelo, a na to su neki ukazivali od samog početka, kako nije smisleno postojćeće rješenje prema kojemu se osnovno i srednje školstvo uređuje jedinstvenim zakonom, ili se iza svega kriju parcijalni interesi, kao što je npr. želja lokalnih političara da, preko veće kontrole nad radom školskih odbora, zagospodare školama, ili se radi o prekrupnom zalogaju i potkapacitiranosti onih koji su na izradi novog zakona radili, ili o nepovjerenju odgovornih u kvalitetu rada onih kojima je posao povjeren ili...

Sve je spomenuto moguće i možda je u pitanju od svega pomalo. Ipak, najvjerojatnije je razlog za odustajanje od donošenja novog zakona u okružju politike. Približava se, kako političari vole reći, superizborna go-

dina i vladajući žele izbjegći nezadovoljstvo onih koji bi se mogli naći pogodeni novim zakonskim rješenjima. Pred nama je vrijeme kada će se političari boriti za svaki glas i oni si ne mogu dopustiti da neke glasove izgube samo zato što su, doslovce, pet do dvanaest, donijeli zakon koji

nije ispunio očekivanja mnogih. Najčešće pitanje koje se može čuti, među onima koji su upućeniji u cijelu ovu problematiku, jest ono koje se odnosi na kašnjenje s donošenjem ove odluke. Sigurno se moglo i ranije odustati od donošenja novog i priotuniti prepravci i prekrajanju postojećeg zakona.

Da se ovako postupilo sigurno bi se na terenu olakšalo rješavanje problema oko rada učitelja i nastavnika koje se po sili postojećeg zakona „potjeralo” u mirovinu. Upravo se mogućnost rada učiteljima i nastavnicima i nakon navršene 65-godine najavljuje kao jedna od važnijih promjena.

Poslije brojnih najava o roku kada će novi zakon ugledati svjetlo dana, potiho, bez svjetala reflektora i kamera, ovih je dana objelodaneno kako se umjesto s cjevitim novim zakonom ide s još jednim izmjenama i dopunama

Teško se ne osvrnuti i na jedan detalj koji neće utjecati na sve ono što će se oko novog zakona događati, ali je vrlo znakovit za funkciranje samog vrha prosvjetne vlasti. U jednom od nedavnih opširnih intervjuja, ministar ne da nije govorio o mogućnosti odgode donošenja Zakona, nego je čak najavio njegovo skoro donošenje. Iz ovog se samo može zaključiti da ili naš ministar nije dokraj u ovoj problematici, ili se negdje drugdje, umjesto u našem ministarstvu, odlučuje o potezima koji mogu imati negativne političke posljedice.

Među zakonskim promjenama koje su se među učiteljima i nastavnicima priželjkivale, a koje su sada na neko vrijeme stavljene na čekanje, jesu ukidanje nakaradnog dopunskega rada, djelotvorniji sustav izricanja pedagoških mjera, prohodniji sustav napredovanja, kvalitetnije razrađeno stručno usavršavanje, veći utjecaj radnika na upravljanje školom, prebacivanje pojedinih finansijskih obveza s lokalne razine na državnu (naknada za prijevoz radnicima u srednjim školama itd.). Sudbina novog zakona, sada je to očito, ovisit će o volji budućih izbornih pobjednika. Na žalost, još ćemo neko vrijeme morati živjeti u suživotu s brojnim problemima čije smo rješenje povezivali s donošenjem novog Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

Marko Novačić

MANJAK UČITELJA I NASTAVNIKA U HRVATSKIM ŠKOLAMA

Zvono za uzbunu odavno se trebalo oglasiti

Posljedice sve većeg udjela nestručno zastupljene nastave u našim osnovnim i srednjim školama vrlo su jasne i vidljive, a država se nikada u tridesetak godina svoga postojanja nije ozbiljno posvetila rješavanju tog problema. Dodijeliti sada stipendije budućim profesorima u STEM području jest hvale vrijedan potez prosvjetne vlasti, ali to je trebalo napraviti prije dvadesetak godina, jer sada će škole još najmanje šest godina čekati stručne učitelje u tom području koji im figurativno govoreći nedostaju ne danas nego još prošloga tjedna

Uosnovnim i srednjim školama sve je izraženiji problem nestručno po-krivene nastave. Nije riječ samo o takozvanom STEM području iako najviše nedostaju nastavnici matematike i fizike, jer više nema školskog predmeta u kojemu se ne osjeća deficit stručnih kadrova. I tu priči nije kraj, jer škole sve teže dolaze do stručnih suradnika pa i do spremaćica, domara i kuvara. Nema koga ne nedostaje. Prema posljednjim podatcima Ministarstva znanosti i obrazovanja, u školama je u lipnju ove godine nestručnu nastavu održavao 371 zaposlenik iz samo dva predmeta, fizike i matematike. Od ukupno 3385 učitelja i nastavnika matematike, nestručnjaka je 7,80 posto, odnosno 264. Fizika je u školama zastupljena s desetak posto nestručne nastave jer je od 1034 učitelja i nastavnika, nestručno njih 107. Od toga ih je 65 posto redovno zaposlenih.

- Raspisali smo natječaj za radno mjesto nastavnika matematike i nismo dobili niti jednu prijavu. Obratila sam se svim nadležnim institucijama, Zavodu za zapošljavanje, kontaktirala sam metodičare na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu, postavila oglas u grupi ravnatelja, postavila obavijest na društvenim mrežama... Ništa. Zasad nedostatak nastavnika matematike pokrivamo stručnim zamjenama kolegica iz stručnog vijeća matematike, no to nije rješenje. Kolegice rade kvalitetno, učenici ne osjeće izostanak nastavnika jer nastava ide, ali zbog velikog opsega sati matematike nemoguće je pokriti sve sate - govori ravnatelj jedne gimnazije te objašnjava da mu je jedino preostalo zakonsko rješenje zaposliti preko natječaja nestručan kadar i to najdulje na pet mjeseci, što nikako nije rješenje.

Sve češće škole zapošljavaju studente nastavničkih fakulteta koji su tik pred diplomom, a kad se nitko ne javi na višekratno ponovljeni natječaj jedina učinkovita vatrogasnica mjeru je da se unutar aktiva preslože nastavnici za zamjenu, da im se pošteno plati prekovremen rad, no to zbog prevelike opterećenosti nastavnika nije rješenje za duge staze.

Nema osmišljenih mjera

No, što u slučaju kada škola za pojedine predmete ne može naći ni nestručni kadar? S tim se problemom susreću brojne strukovne škole koje vape i za nastavnici ma praktične nastave, zbog čega su prisiljeni napraviti radikalni korak - učenike prije vremena poslati na praksu kod poslodavca. Ravnatelj jedne takve škole kaže:

- Nedostaje nam nastavnika za praktičnu nastavu. Na natječaje se nitko ne javlja. Tražimo srednju stručnu spremu, bez drugih uvjeta, i to automehaničara, instalatera centralnog grijanja, strojne obrade, tokara, brusača, glodača. Takvih ljudi jednostavno nema za rad u školi, a jedan od razloga zašto se ne prijavljuju jest to što im je plaća oko 650 eura.

Sve je manje škola, čak i u velikim gradovima, u kojima ne radi nitko, u kraćem ili dužem razdoblju, nestručan ili granično stručan za nastavu nekog predmeta. Umjesto da, uz pomoć osmišljenih mjera i rješenja, dođe do smanjenja udjela nestručne nastave, nje je ne samo iz godine u godinu sve više, nego se čak i povećava broj predmeta na koje se odnosi ovaj problem, upozorava predsjednik Školskog sindikata Preporod Željko Stipić.

Potpalačenost učiteljske i nastavničke struke primarno, ali i svih ostalih struka vezanih uz rad u školi, po njemu je dovela do toga da je sve manje onih koji u školi žele raditi i sve više onih koji rad u školi doživljavaju kao snalaženje u nedostatku boljeg rješenja.

- Konstatacija o potplačenosti nije stvar dojma, nego gola istina oko koje se ništa ne mijenja desetljećima. Čak je i iz jedne od friskih prezentacija, koju je Vlada nedavno ponudila sindikatima, očito da su, i uz višedesetljeto zaostajanje, unatrag sedam godina rasle sporije od svih ostalih plaća. Dok je porast plaća liječnika iznosio 29 posto, medicinskih sestara 33 posto, socijalnih radnika 31 posto, 21 posto rasle su učiteljske i nastavničke plaće - navodi Stipić.

Kad imate ovaku situaciju, nastavlja, jasno je da ćete se prije ili kasnije naći u oz-

biljnim problemima. Mi u Hrvatskoj odavno ovaj problem imamo i ne činimo ništa ili činimo vrlo malo, kako bi ga se počelo rješavati. Osim što je sve manje onih koji se upisuju na studije učiteljskih i nastavničkih zanimanja, a što nije problem samo kvantitete veće i kvalitete, sve je više onih koji u školi rade i istodobno nastoje pronaći bolje plaćen posao. Potragu im olakšava činjenica da je sve više poslova za koje se ne traži osobita stručnost, koji uz znatno manje rada, s mnogo manje izloženosti stresu, radnicima donose dvostruko pa i višestruko veće plaće, kaže Željko Stipić, uz napomenu kako je jasno da prenische plaće djeluju demotivirajuće za one koji u školama rade.

- Razumljivo je stoga sve veće nezadovoljstvo radom sindikata jer se ono što se kroz pregovore ostvari doživljava mrvica-ma. Dvogodišnju, uglavnom neuspješnu utrku hvatanja priključka cijene rada i inflacije, među radnicima u školama se doživljava neambicioznom. Pregovarački uspjesi ne donose zadovoljstvo među članovima nego samo smanjuju nezadovoljstvo. Učinak je to koji je u psihologiji poznat pod imenom *higijenik*. Bijeg iz sustava, bilo da se bježi prema inozemstvu ili lukrativnim poslovima ovdje, situaciju čini sve težom i težom. Kvaliteta javnih usluga smanjuje se, to u zdravstvu znači sve duže liste

čekanja, a kod nas u školstvu povećanje nestručne nastave - kaže Stipić, koji se ne želi osvrati na, kako kaže, palijativna rješenja sa Svetica jer je njima moguće problem u nekoj mjeri samo ublažiti.

- Problem će ostati sve dok se cijena rada učitelja i nastavnika ne izjednači s cijenom rada visokoobrazovnih stručnjaka u gospodarstvu, zdravstvu, pravosuđu... Uvredljivo je povlačenje paralela između naših plaća i radnika koji rade poslove sa srednjom stručnom spremom. Nije normalno da keramičar ili serviser zaradi u jednom danu ono što učitelj ne može zaraditi u tjeđan dana. Dokle god bude tako, nikakve koristi ne će biti od izgradnje učiteljskih stanova, boljih uvjeta za odlazak u mirovinu, povoljnijih kredita, studentskih stipendija i sličnog.

Ako učiteljski rad, ne u nekoj budućnosti nego vrlo skoro, ne bude znatno više plaćen, pri ovome mislim na povišicu plaća koja će se biti iznad 50 posto, a da u to ne bude uključen prelazak postojećih dodataka u nove koeficijente, problemi stručnosti i motiviranost dodatno će se produbiti. Bez rješenja ovih problema, najave sveobuhvatnih promjena u školstvu nisu ništa drugo do snatrenje. U predizborne ili neke druge svrhe, sasvim svejedno - zaključuje Stipić.

Jasne i vidljive posljedice

Da zaključimo, posljedice sve većeg udjela nestručno zastupljene nastave u našim osnovnim i srednjim školama i ne treba previše mistificirati. One su vrlo jasne i vidljive. Naime, nemojmo se zavaravati i budimo svjesni da su nam u mnogim sredinama roditelji s pretežito srednjom stručnom spremom pa čak i s manje od toga dok je u gradovima, pogotovo onima najvećima, stanje znatno povoljnije pa se govori i o barem jednom roditelju s višom ili visokom stručnom spremom. U tim su sredinama i škole dosta dobro stručno ekipirane, ali je u onim prvospomenutima stručna pokrivenost katastrofalna. Dakle, uvjetno rečeno nedovoljno obrazovani roditelji u tim sredinama ne mogu pomoći svojoj djeci da realiziraju svoje intelektualne potencijale, a s druge strane i škola je u tome sve nemoćnija i ne može kompenzirati taj obiteljski deficit.

A država se nikad u tridesetak godina svoga postojanja nije ozbiljno posvetila ni pozicioniranju odgoja i obrazovanja kao vitalno važne djelatnosti, pa ni uređenja i rješavanja problema u obrazovnom sustavu kojih je nažalost sve više. Planirati sada stipendiranje budućih profesora u STEM području jest hvale vrijedan potez prosvjetne vlasti, ali o tome se trebalo misliti prije dvadesetak godina, jer sada će škole još najmanje šest godina čekati stručne učitelje u tom području koji im figurativno govoreći nedostaju ne danas nego još prošloga tjedna.

Marko Novački

6. rujna Priopćenjem sindikat reagirao na odluku Vlade da se odgodi donošenje popratnih propisa koji će omogućiti implementaciju novoga Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama. Sindikat je istaknuo i zahtjev Vladi da se do drugog saborskog čitanja uvaže brojne sindikalne primjedbe koje se odnose na novi Zakon o plaćama.

8. rujna U Prirodoslovna škola Karlovac osnovana podružnica Preporoda. Za sindikalnu povjerenicu izabrana Sunčica Povrženić, a za njenog zamjenika Nevio Kok. U Karlovačkoj županiji naš sindikat djeluje u 6 osnovnoškolskih i 6 srednjoškolskih ustanova. **ČESTITAMO**

12. rujna 11. reprezentativnih sindikata koji djeluju u javnim službama uputili Vladi Zahtjev za početak pregovora. Pregоворi o Dodatku III. TKU-a dogovoren su za treći tjedan rujna.

13. rujna U Ministarstvu znanosti i obrazovanja razgovarali Radovan Fuchs i Željko Stipić. Razgovaralo se o najvažnijim aktualnostima. Na sastanku je predsjednik Sindikata pozvao ministra na otvaranje 10. skupštine u Lovranu.

14. rujna održan sastanak ŽV Bjelovarsko-bilogorske županije u Bjelovaru; 15. rujna održan sastanak ŽV Koprivničko-križevačke županije u Križevcima; 18. rujna održan sastanak ŽV Vukovarsko-srijemske županije u Vinkovcima; 19. rujna održan sastanak ŽV Brodsko-posavske županije u Velikoj Kopanici, 20. rujna održan sastanak ŽV Sisačko-moslavačke županije u Gori; 21. rujna održan sastanak ŽV Krapinsko-zagorske županije u Orljavu; 22. rujna održan sastanak ŽV Osječko-baranjske županije u Osijeku; 25. rujna održan sastanak ŽV Primorsko-goranske županije u Kastvu; 26. rujna održan sastanak ŽV osnovnih škola Međimurske županije u Pribislavcu; 27. rujna održan sastanak ŽV Karlovačke županije u Karlovcu; 28. rujna održan sastanak ŽV Istarske županije u Barbanu; 29. rujna održan sastanak ŽV Splitsko-dalmatinske županije u Splitu; 30. rujna održan sastanak ŽV Dubrovačko-neretvanske županije u Putnikovićima; 2. listopada održan sastanak ŽV Ličko-senjske županije u Senju; 3. listopada održan sastanak ŽV srednjih škola Međimurske županije u Čakovcu i 7. listopada održani u Zagreb sastanci ŽV osnovnih škola Grada Zagreba, srednjih škola Grada Zagreba i ŽV Zagrebačke županije.

22. rujna U Osijeku održana konferencija za medije s koje se upozorilo na najvažnije slabosti Zakona o plaćama koji je prošao prvo saborsko čitanje. Među primjedbama naglasak je stavljen na prevelike ovlasti poslodavca pri ocjenjivanju, neprimjenjive limite, otkaz

zbog ocjene i spor utjecaj ocjenjivanja na plaću radnika.

* U slavonskobrodskoj OŠ Milana Amruša u osnovana podružnica Preporoda. Za povjerenicu izabrana Maja Vujić, a za njenu zamjenicu Marica Safundžić. U Brodsko-posavskoj županiji Preporod djeluje u 12 osnovnoškolskih ustanova. **ČESTITAMO**

27. rujna održan pripremni sastanak sindikata javnih službi uoči početka pregovora o Dodatku III. TKU-u. Na sastanku se razgovaralo o zahtjevima s kojima će sindikati izaći pred Vladu. Dogovoreno je da se zatraži povećanje osnovice od 14.7 posto, isplata božićnice i uskrsnice u iznosu od 300 eura, povećanje dara za djecu sa 100 na 150 eura i povećanje osnovice za isplatu jubilarne nagrade s 239 na 250 eura.

28. rujna Započeli pregovori sindikata javnih službi s Vladom oko Dodataka III. TKU-a. Na sastanku je koordinatorica sindikalne strane Sanja Šprem iznijela prethodno usuglašene zahtjeve. Ministar Piletić je zahtjeve sindikata proglašio „nerealnima“. Vlada je sindikatima na sastanku prezentirala podatke o finansijskim pokazateljima bitnim za odvijanje pregovora.

6. listopada Predsjednik Sindikata sudjelovao na okruglom stolu koji je organizirao Sindikat znanosti i visokog obrazovanja pod naslovom „Kakva politika plaća treba Hrvatskoj?“ O temi su uvodno govorili Dragan Bagić, Željko Lovrinčević, Velibor Mačkić, Ana Petek i Matija Kroflin.

9. listopada Održan 2. sastanak prevaračkih odbora Vlade i sindikata javnih službi. Na sastanku je Vlada sindikatima ponudila povećanje osnovice od 3 posto, božićnicu u iznosu od 300 eura i isplatu uskrsnice u 2024. u iznosu od 75 eura. Ponuda je, od strane sindikata, odbijena.

10. listopada U Savetu samostalnih sindikata razgovarali predsjednik Središnjice Mladen Novosel i predsjednik Sindikata Željko Stipić. Povod razgovoru bila je situacija oko donošenja novog Zakona o plaćama i osvrt na pregovore između sindikata javnih službi i Vlade.

14. listopada Održana 20. sjednica Glavnog vijeća. Osim upoznavanja članica i članova Glavnog vijeća s organizacijom predstojeće skupštine i preuzimanja pojedinačnih zaduženja donijeto je i više odluka vezanih uz samu organizaciju i financiranje predstojećeg skupa.

prenosimo iz tiska

NOVI LIST

SLOBODNA DALMACIJA

Jutarnji LIST

Glas Koncila

Školske novine

Večernji list

Radnički PORTAL

24 SATA

8 PONEDJELJAK, 16. LISTOPADA 2023.
JUTARNJI LIST

SKOLSKI SINDIKAT

Željko Stipić predsjednik je Školskog sindikata Preporod

GORAN MEHKEK/CROPIX

Sve je više onih koji rade u školi i traže bolje plaćen posao

Potpalačenost profesora i učitelja konstantna je činjenica već desetljećima i ništa se ne mijenja

Mirela Lilek

Potpalačenost učiteljske i nastavničke struke primarno, ali i svih ostalih struka vezanih uz rad u školi dovela je do toga da je sve manje onih koji u školi žele raditi i sve više onih koji rad u školi doživljavaju kao snalaženje u nedostatku boljeg rješenja.

Umjesto da, uz pomoć osmišljenih mjeri i rješenja, dode do smanjenja udjela nestručne nastave, iz godine u godinu ima je sve više te se čak i povećava broj predmeta na koje se odnosi ovaj problem, upozorava Željko Stipić, predsjednik Školskog sindikata Preporod.

Konstatacija o potplačenosti nije stvar dojma, nego gola istina oko koje se ništa ne mijenja desetljećima. Dok je porast plaća liječnika iznosi 29 posto, medicinskih sestara 33 posto, a socijalnih rad-

nika 31 posto, učiteljske i nastavničke plaće rasle su 21 posto - navodi Stipić. Kad imate takvu situaciju, nastavlja, jasno je da ćete se prije ili poslije naći u problemima.

Osim što je sve manje onih koji se upisuju na studije učiteljskih i nastavničkih zanimanja, sve je više onih koji u školi rade i nastoje pronaći bolje plaćen posao.

Problem će ostati sve dok se cijena rada učitelja i nastavnika ne izjednači s cijenom rada visokoobrazovanih stručnjaka u gospodarstvu, zdravstvu, pravosudu i slično.

Ako učiteljski rad, ne u nekoj budućnosti nego vrlo skoro, ne bude značajno više plaćen, pri ovoj mislimo na povišenicu plaća koja će biti iznad 50 posto, a da u to ne bude uključen prelazak postojićih dodataka u nove koeficijente, problemi stručnosti i motiviranosti dodatno će se produbiti - zaključuje Stipić. □